

Sygn. akt II Ca 242/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
----------------	--------------------------

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko W. B.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie

z dnia 15 lutego 2017 roku, sygn. akt I C 490/16

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 242/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Bełchatowie po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. przeciwko W. B. o zapłatę oddala powództwo.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

30-06-2007 r. (...) w K. i pozwany zawarli umowę o świadczenie usług edukacyjnych i warunkach pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów (niestacjonarnych drugiego stopnia magisterskich na kierunku (...)). Zgodnie z § 4 ust. 4 umowy, student zobowiązał się do uiszczania aktualizowane czesne semestralne (wynoszące na dzień podpisania umowy 1 550 zł), w wysokości określonej w zarządzeniu Władz Uczelni za semestr zimowy (X – 14 II) do 30 IX, za letni (15 II – VI) do 14 II. Ponadto student miał uiszczać czesne za okres wakacji (VII-IX) do 05 lipca w wysokości połowy średniego miesięcznego czesnego w semestrze poprzedzającym wakacje. Czesne mogło być obniżone do 70 % podstawowej stawki. Zarządzenia rektora dotyczące wysokości czesnego przewidywały możliwość zapłaty czesnego semestralnego w ratach miesięcznych.

Pozwany został skreślony z listy studentów z dniem 07-01-2011 r.

Pozwany nie uregulował należności objętych pozwem. Termin płatności nieziszczzonego czesnego przypadał między listopadem 2009 r. a grudniem 2010 r.

18-05-2015 r. (...) w K. i (...) Sp. z o. o. zawarły umowę sprzedaży wierzytelności z tytułu świadczenia usług edukacyjnych, których wykaz stanowi załącznik nr 2 do umowy (§ 3 pkt 2 umowy). Umowa obejmowała wierzytelności wobec W. B. w kwocie należności głównej (§ 3 pkt 3 umowy): 3 474,00 zł.

Sąd w ustaleniach faktycznych oparł się na treści powołanych wyżej dokumentów oraz na oświadczeniach stron. Niesporne było, że pozwanego i poprzednika prawnego powoda łączyła umowa o świadczenie usług edukacyjnych, na podstawie której pozwany był obowiązany do zapłaty czesnego. W okresie, za który powód dochodzi należności, pozwany był studentem szkoły, od której powód kupił wierzytelności. Pozwany nie wykazał, aby zapłacił czesne oraz nie zaprzeczył, że ma zaległości z tego tytułu.

Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód dochodzi roszczeń z tytułu opłat za usługi edukacyjne określonych w umowie zawartej między (...)w K. a pozwanym W. B.. Wierzytelność przeszła na powoda na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 18-05-2015 r. zawartej z ww. szkołą, stosownie do art. 510 § 1 i art. 509 k.c. Zgodnie z art. 509 § 1, wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2). Jak stanowi art. 510 § 1 k.c., umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi wierzytelność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły.

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia dochodzonych roszczeń.

W okresie, którego dotyczy umowa w sprawie warunków odpłatności za studia, zawarta między uczelnią a pozwanym, obowiązywał art. 160 ust. 3 Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym warunki odpłatności za studia określa umowa zawarta między uczelnią a studentem w formie pisemnej. Przepis został uchylony 01-10-2014 r. przez ustawę z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2014.1198). Ustawą zmieniającą został jednocześnie dodany art. 106a, który stanowi w ust. 1, że warunki pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów, a także wysokość tych opłat określa umowa między uczelnią a studentem lub osobą przyjętą na studia, zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Art. 106a ust. 7 stanowi, że roszczenia wynikające z umowy przedawniają się z upływem trzech lat. Art. 32 ustawy zmieniającej przewiduje, że do umów w sprawie warunków odpłatności za studia zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej stosuje się przepis art. 160a ust. 7 Prawa o szkolnictwie wyższym.

Kwestia terminu przedawnienia roszczenia o opłatę za studia budziła wątpliwości sądów powszechnych. Wątpliwości w powyższym zakresie stały się podstawą sformułowania pytania prawnego do Sądu Najwyższego. Sąd ten w uchwale z dnia 21 października 2015 roku, III CZP 67/15 wskazał, iż do przedawnienia roszczenia o opłatę za studia określoną w umowie zawartej na podstawie art. 160 ust 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym w brzmieniu obowiązującym w dniu 1 października 2009 roku, w okresie sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 roku poz. 1198) miał zastosowanie 10-cio letni termin przedawnienia.

Na uchwałę tą powołuje się powód żądając nieuwzględnienia podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia. W okolicznościach sprawy, jednakże, za skuteczny należało uznać zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia zgłoszonego pozvem roszczenia. Roszczenie, którego dochodzi powód stało się wymagalne bez wątpienia wcześniej niż na trzy lata przed wniesieniem pozwu (powód dochodzi należności o terminach zapłaty mieszczących się między listopadem 2009 r. a grudniem 2010 r.). Aktualnie obowiązujący przepis art. 160a ust 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym wskazuje natomiast jednoznacznie, iż roszczenia wynikające z umowy (o świadczenie usług edukacyjnych) przedawniają się z upływem trzech lat. Przepis ten wprowadzony został w/w ustawą z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz o zmianie niektórych innych ustaw i w art. 32 tejże ustawy wskazano, że

przepis art. 160a ust 7 stosuje się do warunków odpłatności za studia również wynikających z wcześniej zawartych umów, zatem także do roszczeń wynikających z umowy zawartej przez pozwanego.

Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale wskazał jednoznacznie, iż norma intertemporalna z art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku w sposób kategoryczny odnosi się również i do przedawnienia roszczeń uczelni dotyczących opłat należnych na podstawie umów zawartych przed wejściem w życie tejże ustawy. Sąd Najwyższy udzielił także odpowiedzi na pytanie prawne jedynie z uwagi na specyfikę okoliczności konkretnej sprawy, w której sformułowano i przedstawiono takiej treści pytanie. Udzielenie odpowiedzi wiązało się z datami, w jakich w sprawie rozpoznawanej przez sąd „pytający” orzeczenie Sądu I instancji zapadło – 27 czerwca 2013 roku, a więc w stanie prawnym obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku. Uchwała ta nie jest bynajmniej, jak chce powód, w jakimkolwiek zakresie zakwestionowaniem treści przepisu art. 160a ust 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym w zw. z art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku. Ten ostatni przepis nie pozostawia w ocenie Sądu żadnych wątpliwości, że i roszczenie powoda zgłoszone w niniejszej sprawie przedawnia się z upływem 3 lat od dnia jego wymagalności. W takiej konfiguracji na datę wniesienia pozwu było już przedawnione. Końcowo należy wskazać, iż wbrew sugestii powoda zawartej w piśmie z dnia 09-01-2017 r., Trybunał Konstytucyjny w sprawie sygn. SK 17/15 (tj. sprawie ze skargi konstytucyjnej o zbadanie zgodności: art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw z art. 2 i art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji) nie przedstawił jedynej poprawnej wykładni analizowanego przepisu ustawy zmieniającej, ale zwrócił uwagę na zróżnicowaną praktykę orzeczniczą sądów powszechnych. W powołanej sprawie Trybunał umorzył postępowanie.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód zaskarżając go w całości II.Zaskarżonemu wyżej wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 , poz. 1198) w zw. z art. XXXV pkt 2. ustawy z dnia 23.04.1964 r. Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny poprzez ich błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, iż nowy, 3 letni termin przedawnienia roszczeń o zapłatę opłat związanych z odbywaniem studiów należy liczyć od dnia wymagalności roszczenia, przez co przedawniło się ono przed dniem wniesienia pozwu,

podczas gdy

termin przedawnienia upływa po 10 latach od daty wymagalności roszczenia pod warunkiem jednak, że jego koniec przypada przed dniem wejścia w życie art. 32 ustawy zmieniającej lub w okresie 3 lat od tego dnia; jeśli zaś upływ wspomnianego 10-letniego terminu przypadają po upływie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej, do przedawnienia dojdzie z uwzględnieniem tego skróconego obecnie terminu liczonego od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. tj. od dnia 1 października 2014 r.

Wskazując na powyższe wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

a)zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kwoty 5 915,32 z! wraz z ustawowymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda zwrotu kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych;

b) zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie jest uzasadniona.

Zagadnienie dotyczące przedawnienia roszczeń z tytułu chesnego za studia historycznie rzecz ujmując było przedmiotem wielu orzeczeń zarówno sądów powszechnych jak też Sądu Najwyższego. Praktyka sądowa nie była jednolita. Przyjmowano 10 letni termin przedawnienia w oparciu o dyspozycję art. 118 zd. I kc (por. np. wyrok Sądu

Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 30.12.2013 roku II Ca 781/13, wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 09.04.2015 r. II Ca 80/15, wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 20.12.2016 r. II Ca 791/16 i wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 19.12.2017 r. II Ca 799/17 i przywołane w uzasadnieniach tychże orzeczeń stanowisko Sądu Najwyższego). W innych sprawach natomiast wskazywano, że termin przedawnienia jest 3 letni względnie 2 letni. W pierwszym przypadku stano na stanowisku, że zawieranie umów o kształcenie studentów dokonuje się w ramach działalności gospodarczej uczelni (art. 118 zd. II kc.) W drugim zaś przypadku podnoszono, że podstawą prawną zawierania takowych umów jest przepis art. 750 kc. Przyjmowano bowiem, że umowa ta jest umową o usługę, do której mają zastosowanie przepisy o zleceniach. W konsekwencji ustalając termin przedawnienia odwoływano się do dyspozycji art. 751 kc. wprowadzającego 2 letni termin przedawnienia (por. np. wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 20.10.2016 roku I Ca 360/16 i powołane tamże stanowisko judykatury, wyrok Sądu Rejonowego w Łodzi - Widzewie z dnia 28.09.2016 roku IIII C 3564/15 i przywołane tamże stanowisko judykatury).

Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie prezentuje zapatrywanie, że termin przedawnienia roszczeń wynosi 3 lata. Tym samym akceptuje wywód prawny zaprezentowany przez Sąd I instancji w motywach pisemnych zaskarżonego wyroku.

Stanowisko wyrażone przez autora apelacji, poparte orzeczeniami niektórych sądów powszechnych i Sądu Najwyższego nie może być zaakceptowane.

Skarżący dokonał wykładni przepisów art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy -prawo o szkolnictwie wyższym oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U z 2014 r. poz. 1198). W związku z art. XXXV pkt 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku - przepisy wprowadzające k.c.. Odwołuje się ono do tego kierunku judykatury, w którym przyjmowano 10 letni termin przedawnienia. Pogląd ten nie jest trafny. Orzeczenia, do których apelacja się odwołuje straciły na znaczeniu.

Dominującym zapatrywaniem obecnie jest teza, iż art. 160a ust. 7 ustawy z 27 lipca 2005 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym (tj. Dz. U. z 2016 roku, poz. 1842 ze zm.), który wszedł w życie w dniu 1 października 2014 roku, określa trzyletni termin przedawnienia roszczeń o opłatę za studia wynikłych z umów o warunkach odpłatności za studia, a art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych ustaw przewiduje, usuwając występujące w tym względzie wątpliwości, że w takim samym terminie roszczenia te przedawniły się też przed wejściem w życie art. 160a ust. 7 Prawo o szkolnictwie wyższym. Tym samym wyłączone jest stosowanie w związku z wejściem w życie art. 160a ust. 7 Prawo o szkolnictwie wyższym normy interporalnej wyrażonej w art. XXXV pkt 2 PWKC (por. uchwałą SN z dnia 8.12.2017 roku, III CZP 74/17).

Podkreślenia wymaga, że powołana uchwała rozwiewa istniejące dotychczas wątpliwości co do terminu przedawnienia odnośnie roszczeń z tytułu opłat za kształcenie w ramach studiów wyższych.

Sąd Okręgowy akceptuje to stanowisko.

Powyższe względy sprawiają, że dochodzone pozwem roszczenie uległo przedawnieniu zanim uruchomiono postępowanie w niniejszej sprawie.

Z tych powodów na podstawie art. 385 kpc. orzeczono jak w wyroku.